

استفاده از قالب های هنری در امر به معروف و نهی از منکر به عنوان شیوه ای تاثیرگذار در دانشگاه
سید مهدی رضوی زاده^۱

چکیده

از جمله دستورات دین اسلام که در اعتقادات شیعی جزء فروع دین حساب می شود، فریضتین امر به معروف و نهی از منکر است. پرداختن به این فرائض که جذبه عمومی داشته و محل یا زمان خاصی را بر نمی تابد نیاز مند شناخت از علل و عوامل همچنین برنامه ریزی درست و تعریف راهکار های اجرایی و تاثیرگذار برای آنها است.

هرچند در جای جای برنامه ریزی های بلند مدت و کوتاه مدت و حتی در بخش نامه های دولتی نیز به آن پرداخته شده است اما باز نیاز مند برنامه ریزی بیشتری دارد.

اشکال مختلف هنری به ویژه هنر های تصویری مانند قالب های عکس، فیلم (فیلم کوتاه و کوتاه کوتاه) و هنر های مکتوب نوشتاری مانند داستان کوتاه و داستان های می نی مال می تواند ابزار بسیار موثر و متنفذ در یک جامعه دانشگاهی باشد که با استفاده درست و مستمر از آن ها می توان راهکار تازه ای را در این راستا خلق نمود.

واژگان کلیدی: امر به معروف و نهی از منکر - قالب های هنری - جامعه دانشگاهی

مقدمه :

برای رسیدن به یک جامعه ایده آل حفظ سلامت در جامعه از لحاظ رفتار های اجتماعی و اخلاقی در چارچوب اعتقادات دینی و مذهبی مورد اهمیت است. امر به معروف و نهی از منکر به عنوان عذری کنترلی است که می تواند مجری آن تک تک اشخاص و افراد یک جامع در هر رده سنی و جایگاه اجتماعی باشند و خارج از حیطه وظائف مستقیم دستگاه های رسمی حافظ نظم و امنیت در یک جامعه اتفاق می افتد.

در جامعه امروز ایران اسلامی نیز با توجه به منویات بزرگان جامعه (رهبران دینی و مذهبی، اجتماعی و سیاسی) در چند سال اخیر به این مفهم به اشکال مختلف و در سطوح گوناگون مورد توجه قرار گرفته و به انجام و اجرای آن سفارش شده است. به دلائل مختلف تاثیر پذیری جامعه که عمدۀ مخاطب آن جوانان هستند کمتر به چشم خورده است. به نظر می رسد استفاده از شیوه های درست و نوین همراه با خلاقیت و تعریف و دسته بنده آن برای هر گروه اجتماعی رونق این امر را دوچندان خواهد نمود.

در این مقال استفاده از قالب های هنری به شکلی کارشناسانه در یک جامعه دانشگاهی به عنوان راهکاری عملی

^۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی امور فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان

پیشنهاد گردیده است. با استفاده درست و صحیح و مستمر از آن از زاویه دید دانشجویان جوان می‌تواند به نرمی و نفوذ در افکار و به فکر انداختن و تحریک نمودن ضمیر ناخود آگاه آنان و انتقال پیام به صورت غیر مستقیم صورت گرفته که اجرای این امر در دانشگاه، موجب تربیت دانشجویان متعهد و پایبند به اصول دینی و مذهبی و معروفی آن‌ها در اجتماع به عنوان یک شهروند مسئول خواهد گردد.

حال که در صد بالایی از اجتماع امروزی ایران را دانشجویان تشکیل می‌دهند، توجه به این قشر موجب اصلاح اجتماعی و اخلاقی بیشتر و بهتر کشور خواهد گردید.

تعاریف و نظریات:

امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یک فرضه الهی نیازمند بستر سازی مناسب در جامعه بوده و باید با توصل به روش‌های علمی و کارشناسی به یک فرهنگ بدل شود. این فرضه که افضل بر دیگر فرائض قلمداد می‌شود بهتر است با استناد به سیره اول یا خدا و ائمه معصومین (ع) انجام گیرد.

حضرت امام خمینی در اهمیت امر به معروف و نهی از منکر بیاناتی را در مقاطع مختلف ایراد نموده اند:

- امر به معروف و نهی از منکر بر همه ملت واجب است.

- سفارش به حق، که امر به معروف است و نهی از منکر است، بر همه مسلمین واجب است.

- اگر یک حاکم ظالمی بر مردم مسلط شد، علمای ملت، دانشمندان ملت باید استنکار کنند، باید نهی از منکر کنند.

- شما و ما موظفیم که هم در تمام اموری که مربوط به دستگاه‌های اجرایی است امر به معروف کنیم، و اگر اشخاصی پیدا می‌شوند که خلاف می‌کنند، معرفی کنیم به مقاماتی که برای جلوگیری مهیا هستند؛ و مشکلات را هم تحمل کنیم.

- شما از اول اگر جلوی فساد را نگیرید، معلوم نیست که به وضع سابق منتهی نشود.

- از آنچه در نظر شرع حرام، و آنچه بر خلاف مسیر ملت و کشور اسلامی، و مخالف با حیثیت جمهوری اسلامی است، به طور قاطع اگر جلوگیری نشود همه مسئول می‌باشد.

با اندک توجه به این بیانات اهمیت این امر به عنوان عامل حفظ اسلام و انقلاب که هر شهروند به معنی عام کلمه مسئولیت می‌یابد مشخص می‌گردد. شاید ضرر ترک یک واجب آن قدر اهمیت نداشته باشد اما گاهی انجام بعضی گناه‌ها و فساد‌ها باعث لطمہ زدن به ریشه‌های اسلام و انقلاب می‌گردد که لزوم توجه همه مسؤولان در حد امکان برای مقابله با آن و از طرفی اجرای توسط هرکس که این مسئولیت را احساس می‌نماید به نظر می‌رسد. این امر در چند سال اخیر با تلاش و همکاری همه نهاد‌ها و سازمان‌ها و ارگان‌ها از جمله اصحاب رسانه، صدا و سیما، مقامات قضایی و انتظامی برنامه ریزی و اجرا گشته است که از مهمترین اقدامات تشکیل ستادها، شوراهای هسته‌های امر به

معروف و نهی از مذکور می باشد. ولی هنوز تا وصول نتایج مطلوب راه باقی است. جایگاه امر به معروف و نهی از مذکور در سند چشم انداز بیدست ساله ایران در افق این چشم انداز به صورت مستقیم به این مهم پرداخته نشده اما می توان در بطن آن و در ویژگی ها برداشت‌هایی در این راستا نمود:

[کشوری] توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تاکید بر: مردم سalarی دینی، عدالت اجتماعی، آزادیهای مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها، و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی.

تحلیل محتوایی این جمله تاکید بر این کته دارد که ابزاری که می تواند گسترش آزادی‌های مشروع را در رونق بخشید امر به معروف و چه بسا نهی از مذکور موجب امنیت اجتماعی و در نهایت جامعه ای سالم را مهیا سازد.

جایگاه امر به معروف و نهی از مذکور در برنامه توسعه پنجم کشور:

در سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه نیز در سرفصل امور فرهنگی و امور اجتماعی نیز اشاره ای مستقیم به این فریضه نشده است اما از محتوای آن می توان به این نتیجه دست یافت:

امور فرهنگی :

- تکمیل و اجرای طرح مهندسی فرهنگی کشور و تهیه پیوست فرهنگی برای طرحهای مهم.
- زنده و نمایان نگه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی(ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاست گذاریها و برنامه ریزیها.
- تقویت قانونگرایی، انضباط اجتماعی، وجودان کاری، خودبازاری، روحیه کار جمعی، ابتكار، درستکاری، قناعت، پرهیز از اسراف و اهتمام به ارتقاء کیفیت در تولید.
- مقابله با جریانات انحرافی در حوزه دین و زدودن خرافات و موهمات.

امور اجتماعی :

- استفاده از ابزارهای فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ها برای پیشگیری و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی. جایگاه امر به معروف و نهی از مذکور در برنامه های استان اصفهان

جایگاه امر به معروف و نهی از مذکور در برنامه های توسعه استان اصفهان (اسناد چشم انداز) نیز قابل بررسی و تأمل است در این چشم انداز نیز به صورت مستقیم به این مهم پرداخته نشده است:

یکی از سه محور سند ملی توسعه استان اصفهان: چشم انداز استان در امور فرهنگی، اجتماعی و امنیتی است و از جمله ویژگی‌های این سند:

- آزادی مشروع و قانون به رسمیت شناخته شده و اصول اخلاقی و کرامت انسانی ارزش‌های دینی و ملی مورد توجه قرار می‌گیرد.
- برخوردار از نظم و امنیت پایدار با تحکیم روابط مردم و حکومت توام با مشارکت و امیدوار به آینده.
- اصلت دادن به ارزش‌های معنوی و فضایل اخلاقی جامعه و جایگاه والای تقوی، علم و جهاد در تعیین مرتبه کرامت و فضیلت انسان ها.

تربیت مردمی آگاه، غیرتمند و برخوردار از ملاک‌های درستکاری و احساس رضایتمندی با تأکید بر ارزش‌های اسلامی.

راهبردها :

- بکارگیری اجتماعات دینی در جهت تقویت بنیان‌های مذهبی و اخلاقی جامعه و تقویت مراکز تاثیرگذار اسلامی.
- تزکیه و تربیت انسان با ایمان و واجد دانش و مهارت براساس ملاک‌های اسلامی و ارزش‌های ملی.
- افزایش امنیت اخلاقی در جهت کاهش نا亨جاري‌های اجتماعی و کاهش هزینه‌های امنیتی و قضایی.
- احترام به حقوق شهروندی و بهبود عملکرد خدمات رسانی. امر به معروف نهی از منکر موجب قوام و امنیت در جامعه نیز می‌شود و می‌توان آنرا به عنوان متنضم‌سلمت و بهداشت روحی جامعه نیز دانست.

جایگاه امر به معروف و نهی از مذکور در بخشنامه‌های دولتی:

در این روند به بخشنامه‌های رسمی و دولتی که به این مهم به عنوان یک قانون محسوب می‌گردد، نیز می‌توان اشاره نمود:

بخشنامه به کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌های مستقل و وابسته به مؤسسات دولتی

(۲۹/۵/۸۵) معاون اجرایی رئیس جمهور - علی سعیدلو

گسترش همه جانبه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه اسلامی، پایه‌های تحکیم و حدت و حفظ کیان و ارزش‌های دینی و انقلابی است که اصل هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر این تکلیف همگانی و وظیفه متقابل دولت و مردم تأکید و تصریح نموده است.

در این برره از زمان که جامعه ما بیش از هر زمان دیگر نیازمند قانونمندی، عدالت و مهروزی است و کمک، مشارکت و نظارت مردم همیشه سرافراز ایران اسلامی را در تمامی عرصه‌های خدمت رسانی دولت طلب می‌کند رشد و توسعه روحیه مسؤولیت و نظارت پذیری، امر و نهی خیر خواهانه در میان احاد جامعه و تقویت احساس مسؤولیت مردم و مسئولان نسبت به مسایل خرد و کلان نظام اسلامی از جمله سیاستها و برنامه‌های کلان دولت است.

در مهندسی فرهنگی و نهادینه کردن فریضتین که هدف اصلی ستاد احیاست. احیا فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر فرهنگ دینی معنوی و سرشاری است که با سیال شدن آن در عرصه اجتماع آن هم در عصري که فلسفه‌های متفاوت، مسبب مکاتب فکری گوناگون شده اند، جریانی یکنواخت و همسو ایجاد می‌کند.

- از این جهت دستگاه های مشمول این بخشنامه لازم است نسبت به اجرای موارد زیر اهتمام و رزنده:
- ۱- تمامی دستگاهها نسبت به تشکیل شوراهای امر به معروف و نهی از منکر و تقویت و حمایت آن با هماهنگی ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر اقدام نمایند.
  - ۲- دستگاههای تبلیغی و فرهنگی کشور برنامه های جذاب و مؤثر را در زمانهای مختلف و برای سطوح مخاطبان به موقع به اجرا گذارند. در این خصوص با ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر هماهنگی لازم معمول آید.
  - ۳- آموزش عمومی کارکنان دولت در جهت آشنایی هر چه بیشتر آنان با فریضه امر به معروف و نهی از منکر در دستور کار تمامی دستگاههای مشمول این بخشنامه قرار گیرد.
  - ۴- استانداریها با ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر سراسر کشور در امور پژوهشی، تبلیغی و فرهنگی و حمایت همه جانبی از ستاد همکاری مجدانه معمول دارند.
  - ۵- ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر نیز برنامه هایی جهت بسط گسترش امر به معروف و نهی از منکر در جامعه دارد که اجرای مؤثر و کارآمد آن مستلزم همکاری دستگاههای اجرایی می باشد از این جهت دستگاههای مشمول این بخشنامه از هیچ کمکی دریغ نخواهند ورزید و همه کوشش خود را با در نظر داشتن اختیارات و وظایف قانونی خود به کار خواهند گرفت.
  - ۶- ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر در پایان هر سال گزارش نحوه اقدام و همکاری دستگاه را در اجرای بخشنامه تهیه و ارسال مینماید.

شیوه های عملی امر به معروف و نهی از منکر:

با بررسی اجمالی به شیوه ها و رویکردهای امر به معروف و نهی از منکر در کشور و میزان تاثیر گزاری و کسب نتیجه مطلوب، بیشتر جذبه های نظری و شعاری مطرح و کمتر به دسته مخاطبان و تعریف برنامه یا استفاده از شیوه مورد توجه بوده است.

بیشتر شیوه های عملی امر به معروف و نهی از منکر را می توان به تقسیم بندی ذیل ذکر نمود:

- ۱- شیوه عملی: اولین و مؤثرترین شیوه در امر به معروف و نهی از منکر تبدیلیغ عملی است. یکی از مهم ترین عوامل موفقیت پیامبر اکرم (ص) و ائمه (ع) در ترویج و گسترش مکتب، توجه به این شیوه بوده است. پیامبر اکرم (ص) در اغلب کارها از قبیل کندن خندق، ساختن مسجد و برنامه های فرهنگی و اجتماعی و . قبل از اینکه دیگران را تشویق به این کار کند خود پیشقدم می شد، همچنانکه امامان معمصوم (ع) به این طریق عمل می کردند.
- ۲- احترام به شخصیت افراد: دو مین اصلی که در تأثیر امر به معروف و نهی از منکر در خور توجه است، احترام به شخصیت افراد می باشد. مرتكبان منکر تا وقتی که متوجه را گناه نشده اند، و به طور آشکار خود را نیالوده اند محترمند و نباید به هتك حرمت آنها پرداخت.
- ۳- ارشاد تدریجی: معمولاً ما انتظار داریم کسانی که در گرداب منکرات غوطه ور شده اند یک دفعه آنها را از گرداب در آوریم

و یک مسلمان ایده آل بسازیم؛ در حالی که تربیت امری تدریجی است و فضایل و رذایل هیچ کدام یک مرتبه در جان انسان‌ها به وجود نمی‌آیند. در حقیقت می‌توان گفت که از علل نزول تدریجی قرآن توجه به این نکته مهم است، چرا که قرآن کتاب تربیتی است و برای هدایت انسان‌ها به سوی کمال مطلوب نازل شده است.

۴- نرمخویی و محبت: از شیوه‌های مهم و مؤثر در امر به معروف و نهی از مذکور، نرم‌خویی و محبت است؛ خصلتی که موفقیت پیامبر (ص) بنا به تصریح قرآن کریم مرهون آن بوده است.

۵- تشویق به ارزش‌ها: یکی از امتیازات مکاتب الهی تشویق به خوبی‌ها و ارزش‌هاست. پیامبر مکرم اسلام (ص) از عامل تشویق در جهت پیشبرد اهداف استفاده‌های زیادی می‌کرد. برای کسانی که دو رکعت نماز برای خدا می‌خوانند جایزه تعیین می‌کرد. (ره توشه راهیان نور ویژه محرم الحرام، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۶ شمسی، ۱۸۶ص) پست‌های حساس سیاسی، فرهنگی و نظامی را به افراد لایقی می‌سپرد و به این ترتیب، امت را به نیکی و پاکی دعوت می‌فرمود. برای نمونه اسامه بن زید هجده ساله را به عنوان فرمانده لشکر منصوب فرمود و .

۶- ایجاد فضای امر و نهی: شکی در این مسئله نیست که محیط هر چند نقش زیربنایی ندارد ولی در پرورش فضایل و رذایل نقش اساسی دارد. رسالت انبیا نیز مبتنی بر این اصل بود که محیط را به گونه‌ای آماده سازند تا خود مردم عدالت را بر پادارند: "لیقوم الناس بالقسط". (حدید-۲۵) بنابراین پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: "كلم راع و كلکم مسئول عن رعيته".

۷- برخورد عملی با مرتكبان منکر: به طور کلی اگر در کنار شیوه‌های گذشته این شیوه را مدنظر نداشته باشیم بدون شک امر به معروف و نهی از منکر بی نتیجه خواهد ماند.

مراتب امر به معروف و نهی از منکر:

انتخاب شیوه ای مناسب و کاربردی مستلزم شناخت مراتب امر به معروف و نهی از منکر است.

۱- مرحله انجار قلبی: علمای اسلام برای امر به معروف و نهی از منکر مراتب و درجات و همچنین اقسامی قائل شده‌اند. اولین درجه و مرتبه نهی از منکر، هجر و اعراض یا انکار قلبی است و این در مواردی است که ما با شخصی که با او صمیمیت داریم قطع رابطه کنیم و نسبت به او سردی نشان دهیم و این برخورد، برای او تذکه تلقی شود، یعنی تحت یک زجر و شکنجه روحی قرار گیرد و این عمل ما در جلوگیری از کار بد او تأثیر داشته باشد؛ در غیر این صورت چه بسا فردی که از قطع رابطه ما استقبال کرده و او هم قطع رابطه کند و آزادتر دنیا مذکرات و کارهای زشت برود در چنین مواردی این کار درست نیست.

۲- مرحله زبانی: درجه دومی که علما و دانشمندان برای نهی از منکر ذکر کرده‌اند، مرحله زبان است. چه بسا آن بیداری که دچار مذکری است، به دلیل جهالت و نادانی و تحت تأثیر یک سلسه تبلیغات قرار گرفته است، احتیاج به مرتبی، هادی، راهنمای و معلم دارد تا با او تماس بگیرد و با کمال مهربانی

با او صحبت کند، موضوع را با او در میان بگذارد تا معاایب و مفاسد را برایش تشریح کند تا آگاه شود و بازگردد.

-۳- مرحله عمل: مرحله سوم عمل است. گاهی طرف در درجه و حالی است که نه اعراض و هجران و نه زبان و بیان بر او تأثیر نمی‌گذارد. در اینجا باید از راه عمل وارد شد. وارد عمل شدن نه تنها به زور گفتن نیست، کتک زدن و مجروح کردن نیست، البته مواردی هم هست که جای تنبیه عملی است که آن هم از شئون حکومت اسلامی است و شهروندان جامعه اسلامی از پیش خود حق اعمال این تنبیهات را ندارند. امر به معروف عملی این است که نباید تنها به گفتن قناعت کند و فکر کنیم همه چیز را گفتن درست می‌شود. گفتن، شرط لازم است ولی کافی نیست. باید عمل کرد و آنچه مربوط به شهروندان است برخورد عملی غیرمستقیم است. (تلخیدصی از جلد دوم حماسه حسینی، مرتضی مطهری، ۱۹۷۵-۱۹۳۵)

جایگاه امر به معروف و نهی از منکر در دانشگاه :

از جمله مراکز تأثیر گذار در جامعه ایرانی اسلامی، مراکز آموزشی در سطوح عالی یا همان دانشگاه‌ها هستند. وجود اساتید و مدرسین از یک سو و دانشجویان از سوی دیگر به عنوان اقشار صاحب اندیشه و فکر یا همان نخبگان می‌توانند به عنوان یک فرست تلقی شوند.

دانشگاه مرکز نخبه پروری، افراد تحصیل کرده و فهم و شعور است و از این قشر جامعه انتظار بیدشتی می‌رود. (آیت ا. طباطبایی) به این سبب استفاده از شیوه‌های نو و بدیع و تأثیر گذار برای انجام فریضه امر به معروف و نهی از منکر بسیار پر اهمیت است. هر چند این نگاه می‌بایست در سایر اقشار جامعه نیز در نظر باشد.

مخاطب شناسی و تحلیل شخصیتی مخاطبان در یک دانشگاه نمونه می‌تواند در امر برنامه ریزی و تعمیم آن به سایر مراکز مفید واقع شود. مجموعه جمعیتی در یک جامعه دانشگاهی را می‌توان به دو بخش کلی تقسیم نمود. عموم دانشجویان به عنوان یک گروه هم‌لان (Peer-group) (آذر قلیزاده، ۱۳۸۷، ص ۱۴۹) که با ورود به دانشگاه و تحصیلات عالیه دچار یک تحرک عمودی می‌شوند. تحرک عمودی یعنی انتقال افراد از یک پایگاه اجتماعی به پایگاه اجتماعی ناهمانند و متفاوت با پایگاه قبلی (همان، ص ۲۶۶) و دوم مدرسان و اساتید که به عنوان یک جامعه هم‌الدیگر می‌توانند محسوب شوند.

گروه نخست با خرد فرهنگ‌های متفاوت از یک جامعه صرفاً "آموزشی" وارد یک جامعه "اجتماعی - آموزشی" می‌شوند. خرد فرهنگ‌ها ضمن پیوستگی به نظام فرهنگی گستردگی، خود دارای انتظارات، کنش‌های خاص، اشیای مادی و روش ویژه کار می‌باشند و اطلاعات و محتویات مختلف و روش‌های متفاوت احساس، عمل، شناخت، ماهیت شخصیتی ویژه و هنجار های متتنوع در اعضاء خود به وجود می‌آورند که به آسانی می‌توان آنها را از یکدیگر متمایز ساخت. (همان، ص ۱۲۸)

اگر این خرد فرهنگ‌ها مورد توجه واقع نشود و زبان مناسبی برای ارتباط و انتقال مفاهیم مورد نظر انتخاب نشود چه بسا با شوک یا ضربه فرهنگی رویرو شویم.

نکته ای که در نظر برنامه ریزان کمتر به آن توجه شده و بیدشتر به مباحث نظری و شعارات اکتفا شده است. برخورد خردۀ فرهنگ‌ها در یک جامع دانشگاهی در شرایط سنی ویژه باعث بروز اعمال و عکس العمل هایی می‌شود که بعضاً از منظر دین و مذهب و همچنین قوانین و مقررات خارج از عرف و یا گناه محسوب می‌شود که نشر و نمودن در خارج از محیط دانشگاه نیز صورت می‌پذیرد.

البته گروه دانشجویان نیز با توجه به جنسیت، و رشته تحصیلی قابل تقسیم بندی هستند. کسب علم و دانش در مقاطع عالیه موجب ایجاد دیدگاه و جهانبینی اشخاص نیز می‌شود که می‌باشد در برنامه ریزی‌ها به آن توجه داشت.

در جامعه مدرسان و استادی‌این خطر کمتر به چشم می‌خورد اما این گروه از زاویه ای دیگر قابل تحلیل و توجه است. چراکه دانشجویان در این دوران (تحصیل) کمتر ارتباطات نزدیک و ویژه اجتماعی با استادان و مدرس‌ان خود برقرار می‌کنند و در مقایسه با سایر مقاطع تحصیلی کمتر متأثر از حرکت، رفتار و گفتار غیر درسی ایشان می‌شوند. موید این مطلب این است که تا آخر عمر خاطره و نام معلمان مقاطع ابتدایی خود را فراموش نکند اما نام استادی دانشگاهی را کمتر در حافظه دارند.

نقش قالب‌های هنری در انتقال پیام :

به نظر می‌رسد زبان مشترکی که می‌تواند به عنوان یک حلقه مفهوده در بیان امر به معروف و نهی از منکر در یک محیط دانشگاهی مورد استفاده قرار گیرد، زبان هنر است.

هنر که از ذات و درون آدمی نشأت می‌گیرد می‌تواند به عنوان یک زبان مشترک و قابل فهم و درک برای همه اقسام از جمله یک جامعه دانشگاهی در نظر آید. در جوامع امروز، رسانه‌ها با به کارگیری کاربری از هنر، آنرا به عنوان یک ابزار تاثیرگذار مورد استفاده قرار می‌دهند.

فیلم، فیلم کوتاه، عکس، نقاشی در گروه هنری‌ای تصویرگرای داستان در آثار مکتوب اگر به درستی مورد بهره برداری قرار گیرند به مراتب تاثیرگذاری بیشتری بر مخاطب نسبت به بیان مسقیم و یا درج پیام‌ها به صورت ساده در محیط را دارا هستند.

امکانی که در محیط‌های دانشگاهی صرفا در اموری چون جشنواره‌های هنری صرفا به آن پرداخت شده است و کمتر به کاربردی کردن آن و استفاده بهینه از آن توجه شده است.

نتیجه گیری:

اگرچه مسائل اعتقادی و اسلامی در باورهای اکثریت افراد جامعه ما از جایگاه بالا و والایی برخوردار است، اما این باورها به دلایل مختلف به زندگی روزمره و الگوهای فکری و رفتاری افراد وارد نشده است. از این بحث نتیجه گیری می‌شود که در دانشگاه و در تک تک دانشجویان معروف و منکر در یکدیگر در هم آمیخته اند. از این رو برای مقابله با آن با الگویی پیچیده از رفتارهای مثبت و منفی مواجه هستیم که در آن معروف و منکر وجود دارد.

بر این اساس قابل تصور است که ما افراد زیادی را مشاهده کنیم که در عین این که به معروفات می پردازند و به آن صادقانه اهمیت می دهند، مرتب مذکرات ریز و درشتی هم می شوند که علاقه و تمایلی به انجام و تکرار آن ندارند. اما بر حسب عادت، عدم شناخت و نداشتن آموزش مناسب، آن ها را انجام می دهند.

تربيت نيري های متخصص و كارشناس که در عين داشتن استعداد و ذوق هنري به مباحث ديني و مذهبی آشنايی داشته و از طرفی علاقه ويژه اي نسبت به توليد محصولات هنري در قالب ها و اشكال ذيل را داشته باشند از جمله می تواند آينده درخشاني را در اجرای تاثير گذار اين فرائض در پيش رو مهيا نماید.

پیشنهاد های اجرایی:

ردیف	عنوان	شرح	کاربری
۱	تابلو های الکترونیکی (تلويزيون led)	تعبيه در نقاط پرتردد دانشگاه	پخش فيلم ها، تیزرها . . .
۲	تیزر های آموزشی	با محتواي جملات و پيام های آموزشي	پخش به صورت هفتگی
۳	فیلم کوتاه	با موضوعات مرتب در شکل های مستند و داستاني	پخش در مراسمات، سخنرانی ها (زمان های استراحت و یا پيش برنامه ها)
۴	داستان های کوتاه و ميني مال	توليد آثار و در اختاير گذاري جهت درج در نشريات دانشگاه	نگاه هنرمندان و کوتاه و انتقال پيام به سرعت
۵	نقاشی دیواری	با شكل گرافيكی	بر روی دیوار دانشکده ها . . .

منابع :

- ۱- قرآن کريم
- ۲- قلى زاده، آذر. (۱۳۸۷). درآمدی بر جامعه شناسی. معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد خوراسگان. اصفهان

سایت های اينترنتي:

amrvnahy. blogfa. com
pure. blog. iaus. ac. ir
www. imam-khomeini-isf. com
www. shabestannews. com
www. shabestan. ir
www. ido. ir